

RAPPORT

Quickscan Buitenman 3, Lage Mierde

**Toetsing in het kader van de Soortenbescherming
van de Wet natuurbescherming**

Klant: Waterschap De Dommel

Referentie: BG3628_T&P_RP_2102021447

Status: Definitief/1.0

Datum: 2 februari 2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Larixplein 1
5616 VB EINDHOVEN
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 42 50 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Quicksan Buitenman 3,
Lage Mierde

Ondertitel: Qs Buitenman 3, Lage Mierde
Referentie: BG3628_T&P_RP_2102021447
Status: 1.0/Definitief
Datum: 2 februari 2021
Projectnaam: NNP De Utrecht en Reusel
Projectnummer: BG3628
Auteur(s): Pauline Maas

Gecontroleerd door: Chantal Posthouwer

Datum: 4 december 2020

Goedgekeurd door: Niek van Enckevort

Datum: 8 december 2020

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond van het project	1
1.2	Aanleiding van het onderzoek	1
1.3	Doel van de quickscan	1
1.4	Leeswijzer	2
2	Beschrijving van het plangebied en voornemen	3
2.1	Ligging en begrenzing van het plangebied	3
2.2	Beschrijving en impressie van het plangebied	4
2.3	Voorgenomen ingreep	7
2.4	Optredende effecten	7
3	Werkwijze	8
3.1	Inventarisatie van beschermde soorten	8
3.2	Effectbeoordeling soorten	8
3.3	Vervolgstappen	8
4	Voorkomende soorten en effectbeoordeling	9
4.1	Vaatplanten	9
4.2	Grondgebonden zoogdieren	9
4.3	Vleermuizen	10
4.4	Broedvogels	12
4.5	Amfibieën	14
4.6	Reptielen	15
4.7	Vissen	15
4.8	Ongewervelden	15
4.9	Samenvatting	16
5	Conclusie en advies	19
5.1	Conclusie	19
5.2	Vervolgstappen	20
	Geraadpleegde bronnen	21

Bijlage

1. Beknopt kader natuurwet en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Achtergrond van het project

Langs de Reusel (tussen Reusel en Baarschot), de Raamsloop (nabij Lage Mierde) en Landgoed De Utrecht liggen voor Waterschap De Dommel verschillende opgaven vanuit het beheerplan voor Natura 2000-gebied Kempenland-West en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Door kanalisering van de beken Reusel en Raamsloop is geen sprake meer van een natuurlijk peilbeheer waardoor de beken onnatuurlijk grote peilfluctuaties en een lager peil kennen. Water wordt hierdoor minder goed vastgehouden wat leidt tot verdroging van de beekdalen, natuurgebieden en (in steeds frequenter terugkerende droge tijden) landbouwgronden. Naast verdroging is tevens sprake van een verminderde waterkwaliteit in de beken Raamsloop en Reusel en het stroomafwaarts gelegen natuurgebied Landgoed De Utrecht.

Om de waterkwaliteit te verbeteren en de natuurwaarden in het gebied te versterken, zijn doelen gesteld die een bijdrage leveren aan de versterking van de natuurwaarden in het gebied. De KRW richt zich hierbij op de waterkwaliteit en morfologie van de beken, terwijl het Natura 2000-beheerplan is gericht op behoud en versterking van natuurwaarden in Natura 2000-gebied Kempenland-West. Daarnaast worden in het gebied aanverwante doelen nagestreefd vanuit Natuurnetwerk Brabant (NNB), het beleid rond Natte Natuurparels (NNP), recreatie en klimaat. Waterschap De Dommel wil de doelen die voor het projectgebied zijn vastgesteld behalen met behulp van beekherstel en maatregelen om de grondwaterstand te verhogen en de kwelflux te verbeteren: ofwel vernatting van het gebied. Globaal kan in het projectgebied onderscheid gemaakt worden tussen het deelgebied De Utrecht, De Reusel – de Mierden en Raamsloop. Voorliggend initiatief is gelegen in deelgebied De Reusel – de Mierden.

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Om maatregelen voor beekherstel De Reusel uit te kunnen voeren is ervoor gekozen om ter hoogte van de Buitenman 3 in Lage Mierde meer ruimte te maken voor de beek. Hier wordt ten oosten van de beek bestaande bebouwing (woning en zorgatelier) gesloopt en verder ten oosten van de beek wordt de nieuwbouw van een woning mogelijk gemaakt. Op dit moment is het bestemmingsplan "Buitengebied 2009" van de gemeente Reusel-de Mierden het vigerende bestemmingsplan in het plangebied. Ter plaatse van het projectgebied geldt thans de bestemming "Maatschappelijk". Het deel van het plangebied dat direct aan de beek ligt krijgt de bestemming natuur en het andere deel, dat verder van de beek ligt, krijgt de woonbestemming (zie figuur 2.1). Om deze wijziging mogelijk te maken, worden verschillende onderzoeken ten behoeve van een nieuw bestemmingsplan opgesteld, zodat de gemeente Reusel-de Mierde een goede afweging kan maken, waaronder deze quickscan Ecologie.

1.3 Doel van de quickscan

Het herinrichten van de locatie en het slopen van de aanwezige bebouwingen is een ruimtelijke ingreep zoals bedoeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Om na te gaan of (negatieve) effecten op onder de Wnb beschermde soorten kunnen optreden, is een toets nodig in het kader van de Soortenbescherming (Hoofdstuk 3 van de Wnb). De gegevens voortvloeiend uit de quickscan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan het onderdeel Soortenbescherming van de Wnb (natuurtoets) noodzakelijk is. De voorgenoemde ontwikkeling wordt in de onderhavige rapportage niet getoetst aan de Gebiedsbescherming (Hoofdstuk 2 van de Wnb) en Houtopstanden (Hoofdstuk 4 van de Wnb) en/of het planologische beschermingsregime van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een beknopte beschrijving van de natuurwet en -regelgeving is in bijlage 1 opgenomen.

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch beschermde soorten. De onderzoeksvragen zijn als volgt:

- Welke beschermde soorten kunnen in of rondom het plangebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep verwacht worden of zijn op basis van aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
- Is voor het uitvoeren van de ingreep aanvullend onderzoek nodig om de aanwezigheid van beschermde soorten na te gaan? Zo ja, voor welke soorten?
- En welke effecten kunnen deze beschermde soorten ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteit?
- Is voor het uitvoeren van de ruimtelijke ingreep een ontheffing voor overtreding van de verbodspalingen ten aanzien van de soortenbescherming aan de orde?

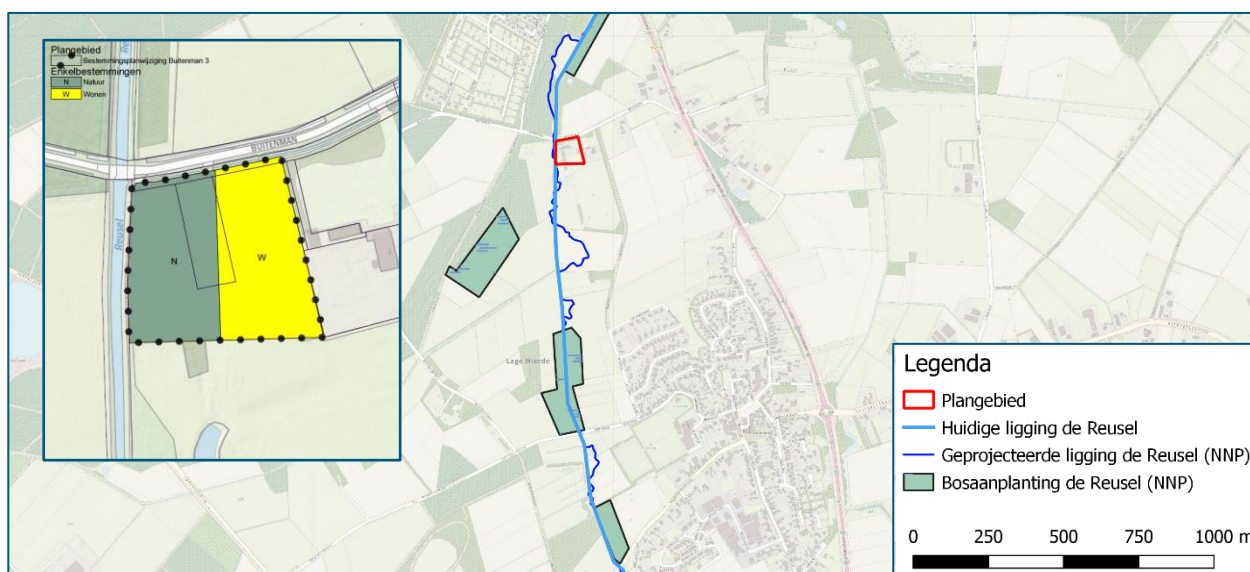
1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de ligging en begrenzing van het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven, ook is een impressie gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksmethode opgenomen. In hoofdstuk 4 zijn per soortgroep de resultaten beschreven, inclusief de mogelijk optredende effecten en effectbeoordeling. Indien nader onderzoek noodzakelijk is, is dat in dit hoofdstuk aangegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de conclusie en aanbevelingen. Tot slot is de geraadpleegde literatuur weergegeven. In Bijlage 1 is het juridisch kader opgenomen.

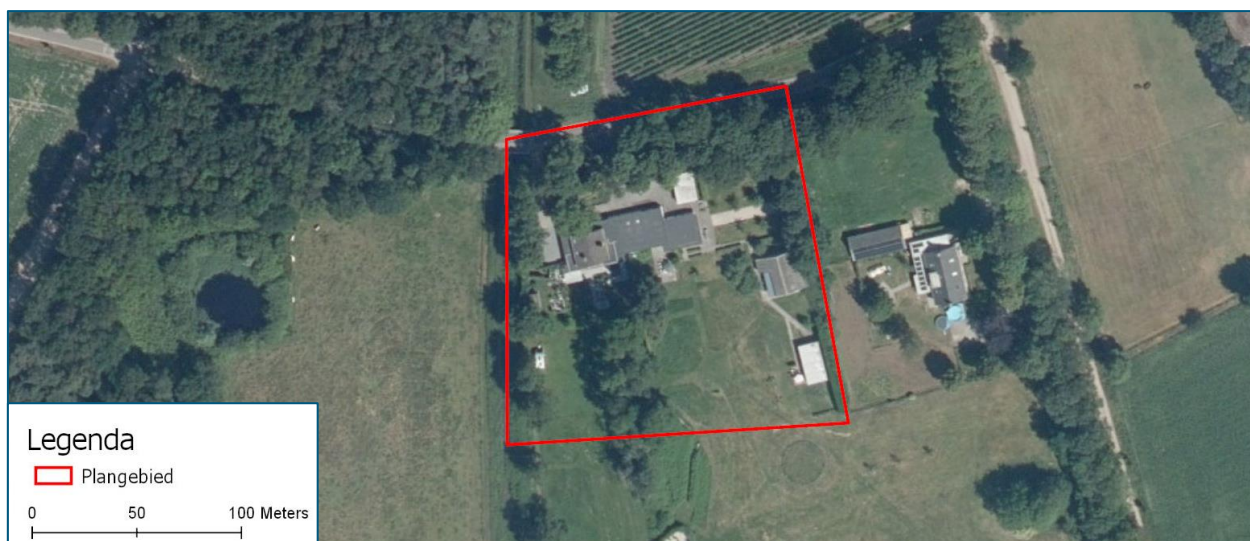
2 Beschrijving van het plangebied en voornemen

2.1 Ligging en begrenzing van het plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Buitenman 3 te Lage Mierde, ten noorden van de kern de Lage Mierde, in de provincie Noord-Brabant. Op onderstaande afbeelding is de globale ligging van het plangebied met rood omkaderd (Figuur 2-1). Het plangebied ligt ten zuiden van de 'Buitenman' (Figuur 2-2). Ten oosten ligt een perceel waar ook bestaande bebouwingen aanwezig zijn, ten zuiden een deel dat in gebruik is als tuin bij de woning en het zorgatelier dat hier in de huidige situatie is gevestigd, met daarachter open agrarische akkerlanden en ten slotte ten westen de beekloop van de Reusel.

Figuur 2-1: overzicht van de ligging van het plangebied aan de Buitenman 3 te Lage Mierde (rood omkaderd), gelegen direct ten oosten van de NNP de Reusel (blauwe beekloop); in de inzet linksboven is de conceptverbeelding van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging opgenomen, het oostelijke deel van het plangebied wordt bestemd zijnde 'Wonen', en het westelijke deel zijnde 'Natuur'.

Figuur 2-2: ligging en begrenzing van het plangebied aan de Buitenman 3 te Lage Mierde (rood omkaderd) ten noorden van het plangebied is de Buitenman gelegen, ten oosten een perceel waar ook bebouwingen aanwezig zijn, ten zuiden open agrarische akkerlanden en ten slotte ten westen de beekloop van de Reusel.

2.2 Beschrijving en impressie van het plangebied

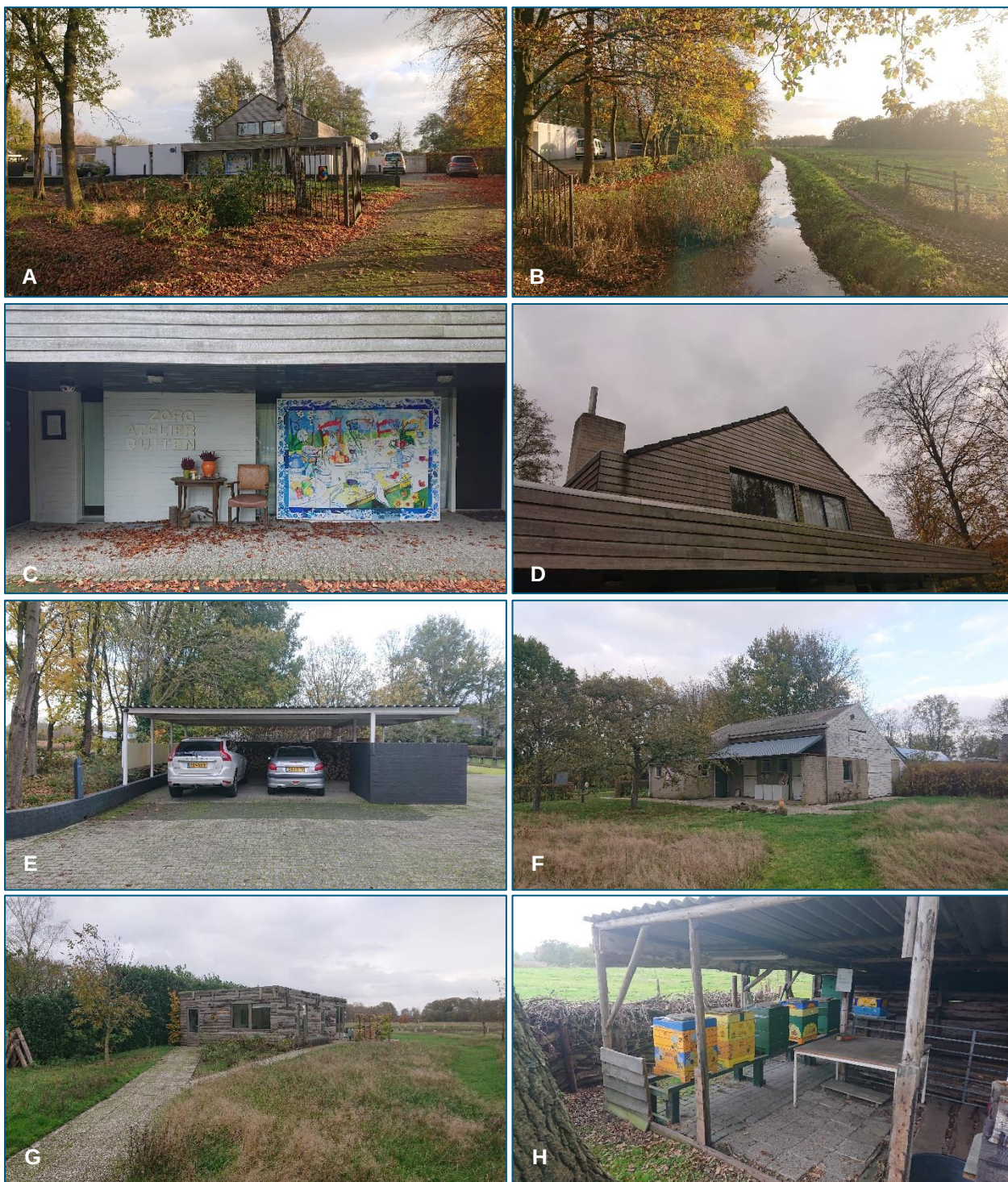
In het plangebied zijn verschillende biotopen aanwezig (Figuur 2-3). Ten eerste zijn er een aantal bebouwingen in het plangebied aanwezig. Het betreft een woonhuis (1), zorgatelier (2), carport (3), opslagschuur (4) en extra hobbyruimte (5). Achter het woonhuis (1) is een kleine vijver gelegen.

Verder zijn langs de Buitenman en langs de Reusel bomen aanwezig. Aan de achterzijde van het woonhuis (1) en zorgatelier (2) zijn verschillende bomen aanwezig. Ten zuiden hiervan, buiten de begrenzing van het plangebied dat voor het bestemmingsplan wordt gewijzigd, is een poel aanwezig, met riet, en een half open schuur met meerdere bijenkasten. Hier staat een forse eik.

Figuur 2-3: weergave van de verschillende type bebouwingen in het plangebied, met het woonhuis (1), zorgatelier (2), carport (3), opslagschuur (4) en extra hobbyruimte (5). Rondom het plangebied en in de achtertuin ten zuiden van de woning en het zorgatelier zijn verschillende opgaande structuren aanwezig.

In de afbeeldingen op de volgende pagina is een impressie van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek te zien (Figuur 2-4 en Figuur 2-5).

Figuur 2-4: impressie van het plangebied, van links naar rechts en van boven naar beneden is achtereenvolgens te zien A: de woning (1) en het zorgatelier (2), vanaf de Buitenman, B: de beekloop van de Reusel in zuidelijke richting, C: voorzijde van het zorgatelier (2), de ingang bevindt zich naar links, D: bovenwoning en zolder van het woonhuis (1), vanaf de voorzijde van de woning, E: open carport (3) aan de voorzijde van het woonhuis(1), F: opslagschuur (4), G: extra hobbyruimte (5) en H: open schuur met bijenkasten buiten het plangebied, ten zuiden van de tuin achter de woning (1) – de nummering van de gebouwen is corresponderend met Figuur 2-3.

Figuur 2-5: impressie van het plangebied, van links naar rechts en van boven naar beneden is achtereenvolgens te zien A: achterliggende open tuin achter zorgatelier (2), B: de tuin achter de woning (1) en het zorgatelier (2), C: een van de aanwezige nestkasten in het plangebied, D: grasveld ten zuiden van de woning (1), E: nestkast voor steenuil, F: grasveld in zuidelijke deel van het plangebied, G: oeverzone langs de Reusel, in zuidelijke richting langs het plangebied en H: impressie van de oude eik ten zuiden van het plangebied, met in de verte zicht op de extra hobbyruimte (5) in het plangebied – de nummering van de gebouwen is corresponderend met Figuur 2-3.

2.3 Voorgenomen ingreep

Het plangebied wordt deels bestemd als 'Natuur' (zie Figuur 2-1) en opnieuw ingericht. Dit houdt hoofdzakelijk in dat de in het plangebied aanwezige woonhuis, zorgatelier, carport en de twee bijgebouwen in de toekomst worden gesloopt (Figuur 2-3, gebouwen 1 t/m 5). Het slopen van het woonhuis en zorgatelier is gepland in het voorjaar van 2021, van de overige bebouwingen is de planning nog niet bekend. Binnen de bestemming natuur zullen geen bouwwerken zijn toegestaan.

Na de sloop wordt het terrein ingericht als natuurgebied. Er vinden geen graafwerkzaamheden plaats in het kader van dit bestemmingsplan. De werkzaamheden die plaatsvinden aan de oevers van de Reusel in het kader van beekherstel de Reusel zijn eerder al beoordeeld (bijlage toevoegen). De bomen aan de Buitenman en langs de Reusel worden niet gekapt. Mogelijk wordt wel de aanwezige tuin omgevormd naar grasland/natuurgebied. De vijver zal worden geschoond.

2.4 Optredende effecten

De mogelijke effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep zijn onder te verdelen in tijdelijke en permanente effecten. Tijdelijke effecten treden alleen op tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Permanente effecten kunnen een gevolg zijn van de uitvoering van de werkzaamheden en daarnaast ook van gebruik van het gebied na afronding.

Tijdelijke effecten

Tijdelijke effecten treden alleen op tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Bij de uitvoering van het project worden diverse werkzaamheden uitgevoerd waarbij materieel wordt ingezet. Tijdens de uitvoering van de (sloop)werkzaamheden kunnen mogelijk storingsfactoren optreden in het plangebied, zoals geluidseffecten door materieel, lichtuitstraling door materieel en bouwlampen, optische effecten door rijdend materieel, beweging van materialen en mensen, trillingen door rijdend materieel en beweging van materialen en/of stikstofdepositie uit de lucht.

Veel van deze factoren kunnen dieren belemmeren in het foerageren en rusten, wat nadelig is voor onder andere de energiebalans en de ongestoorde voortplanting. Daarnaast kan de afschrikkende werking ertoe leiden dat verblijfplaatsen worden verlaten of juist niet worden bereikt. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld eieren onvoldoende bebroed worden of jongen onvoldoende gevoed of beschermd worden en daardoor sterven. Ook kunnen dieren worden gedood tijdens de werkzaamheden.

Permanente effecten

Permanente effecten kunnen een gevolg zijn van de uitvoering van de werkzaamheden en daarnaast ook van gebruik van het gebied na afronding.

In de huidige situatie is het perceel in gebruik om te wonen en als zorgatelier, waar mensen met niet-aangeboren hersenletsel schade creatieve dagbesteding en fysiotherapie volgen. Na afloop van de werkzaamheden worden de huidige activiteiten op het perceel beëindigd, en is dan geen sprake meer van bewoning en activiteiten in en rondom het perceel. Er is potentieel sprake van een positief effect, voor veel diersoorten zal sprake zijn van een vergroting van het beschikbare leefgebied. Indien in te slopen bebouwingen onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voorkomen, heeft de ontwikkeling als gevolg dat er sprake is van een afname en/of verstoring van het leefgebied en de vaste rust- en/of verblijfplaatsen van soorten. De ontwikkeling heeft dan negatieve effecten en leidt dan mogelijk tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Er moet dan worden onderzocht of en zo ja hoe negatieve effecten te voorkomen zijn, en/of een ontheffing voor het voornemen noodzakelijk is.

3 Werkwijze

Hieronder is de werkwijze beschreven, welke gebruikt is om na te gaan wat het belang is van het plangebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het plangebied voorkomen.

3.1 Inventarisatie van beschermde soorten

Er zijn op 12 november 2020 verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) voor het plangebied en enkele kilometers rondom dit plangebied, van de afgelopen 10 jaar. Daarnaast is de verspreidingsatlas geraadpleegd, en aanvullend enkele relevante bronnen met betrekking tot de ecologie van soorten of soortgroepen (zie literatuurlijst). Door deze bestaande gegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het plangebied.

Aanvullend is op 12 november 2020 een veldbezoek uitgevoerd (ca. 13°C, licht bewolkt tot bewolkt, hoge luchtvochtigheid, lichte regen, windkracht tot 2 Bft.) door P. Maas, een deskundig ecooloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied al lopende onderzocht. Daarnaast is uitvoerig gesproken met één van de huidige bewoonsters van het woonhuis/zorgatelier.

Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is in het plangebied.

3.2 Effectbeoordeling soorten

Door middel van een beknopte analyse van mogelijk optredende verstoring vanuit het project in relatie tot de biotoopeisen van de beschermde soorten uit het plangebied, is beoordeeld welke negatieve effecten de voorgenomen werkzaamheden kunnen hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende beschermde soorten. In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, zijn de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. Vervolgens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb aan de orde is.

Indien op basis van het onderzoek niet voldoende zekerheid over het voorkomen of de afwezigheid van beschermde soorten te geven is, is nader soortgericht onderzoek noodzakelijk, alvorens een effectenanalyse gedaan kan worden. Indien dit van toepassing is, is dit beschreven in het rapport. Het nader onderzoek moet uitwijzen of beschermde soorten daadwerkelijk aanwezig zijn in het plangebied en welke functies het plangebied voor deze soorten vervult. Op basis van de uitkomst van het aanvullend onderzoek kan vervolgens bepaald worden of en zo ja, welke maatregelen nodig zijn en of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming verplicht is.

3.3 Vervolgstappen

Optredende negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Indien negatieve effecten door de voorgenomen effecten aan de orde zijn, worden in eerste instantie voorzorgsmaatregelen opgenomen om de negatieve effecten alsnog te voorkomen. Wanneer voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in een aparte natuurtoets opgenomen te worden. Mogelijk is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

4 Voorkomende soorten en effectbeoordeling

Hieronder is per soortgroep beschreven welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen of verwacht kunnen worden. In dit hoofdstuk worden ook de mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten in het plangebied besproken, en welke maatregelen genomen moeten worden om effecten te voorkomen.

4.1 Vaatplanten

Voorkomen

Uit de NDFF is gebleken dat in de directe en ruime omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van beschermde vaatplanten. Het betreft drijvende waterweegbree, welke voorkomt in de beekloop van de Reusel. Drijvende waterweegbree is gebonden aan helder, voedselarm tot matig voedselrijk (fosfaat-arm), zwak zuur water, en komt daarbuiten niet voor. Het voorkomen van drijvende waterweegbree, anders dan in de beekloop van de Reusel, in het plangebied is derhalve uitgesloten.

Vrijwel alle beschermde vaatplanten zijn gebonden aan natuurgebieden, schrale gronden of extensief beheerde gronden. Dergelijk habitat is niet aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied betreft deels verhardingen en deels een redelijk goed onderhouden (achter)tuin, waar veel ruigtekruiden aanwezig zijn. Hierdoor kan het voorkomen van vrijwel alle overige beschermde vaatplanten worden uitgesloten binnen het plangebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied voorziet op grond van de geraadpleegde verspreidingsgegevens en de aanwezige habitats niet in groeiplaatsen van krachtens de Wnb beschermde vaatplanten. Het is uitgesloten dat negatieve effecten op beschermde vaatplanten optreden. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

In de Reusel komt drijvende waterweegbree voor. Omdat voor deze bestemmingsplanwijziging geen graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in de Reusel of aan de oevers van de beekloop, is het optreden van negatieve effecten op drijvende waterweegbree op voorhand uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen

Uit de NDFF is gebleken dat in de directe omgeving van het plangebied één waarneming bekend is van een beschermd grondgebonden zoogdier, namelijk konijn. Vanuit het gesprek met de bewoonster van het woonhuis/zorgatelier is het voorkomen van egel, eekhoorn en bunzing gemeld. Het plangebied biedt voor deze, maar ook voor andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, geschikt leef- en foerageergebied. Ook is het zeer waarschijnlijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een groter leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten, zoals muizen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren waargenomen.

De bunzing heeft een voorkeur voor een structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap met voldoende schuilmogelijkheden in de nabijheid. Als verblijfplaats maken ze daarbinnen gebruik van elementen als hopen, houtstapels, schuurtjes en hooibalen. Als jachtgebied maken kleine marters, als bunzing, gebruik van landschapselementen zoals overhoekjes, bosjes en hagen. Ook delen van weilanden die direct grenzen aan dekking biedende structuren worden als jachtgebied benut. Buiten de dekking van vegetatie zijn kleine marters kwetsbaar voor andere predatoren. Open veld wordt dan ook vermeden. In het plangebied kan niet worden uitgesloten dat vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van kleine marterachtigen zijn.

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. In het plangebied zijn geen voor eekhoorn geschikte nesten in bomen waargenomen. Wel kan het plangebied onderdeel zijn van het leef- en foeragegebied van de eekhoorn.

Effectbeoordeling

Door de voorgenomen werkzaamheden, welke onder meer de sloop van de bebouwingen inhouden, kunnen aanwezige grondgebonden zoogdiersoorten verstoord en/of mogelijk gedood worden. Voor deze soorten, met uitzondering van de bunzing, geldt dat ze beschermd zijn onder de Wnb, maar dat ze door de provincie Noord-Brabant zijn vrijgesteld van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, en moeten optredende negatieve effecten zo veel als mogelijk voorkomen worden.

Voor bunzing en eekhoorn geldt in provincie Noord-Brabant geen vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen. Negatieve effecten op de bunzing en eekhoorn zijn niet te verwachten, doordat deze soorten legio geschikte uitwijkmogelijkheden heeft om tijdens de sloopwerkzaamheden heen te vluchten. Het is niet te verwachten dat de werkzaamheden op enige manier een negatief effect hebben, anders dan tijdelijke verstoring van een klein deel van het leefgebied. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied weer beschikbaar voor grondgebonden zoogdieren om te foerageren en/of te verblijven. Belangrijke voorwaarde is dat de opgaande structuren in het plangebied, welke schuilgelegenheid bieden, zo veel als mogelijk behouden blijven. Dit is ook van toepassing voor de opgaande structuren ten zuiden van de woning, welke buiten het plangebied vallen. Er treden dan naar verwachting ook geen overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van bunzing en eekhoorn op.

Indien echter ook opgaande structuren en/of bomen worden gekapt, buiten de gecultiveerde tuinen aan de achterzijde van de woning en het zorgatelier, moet eerst aanvullend onderzoek worden gedaan naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen in het plangebied.

4.3 Vleermuizen

Voorkomen

Uit de NDFF is gebleken dat in of in de ruimere omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende soorten beschermde vleermuizen. Het gaat om gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Uit de algemene verspreidingsgegevens blijkt dat ook vleermuissoorten als gewone grootoorvleermuis laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis kunnen voorkomen.

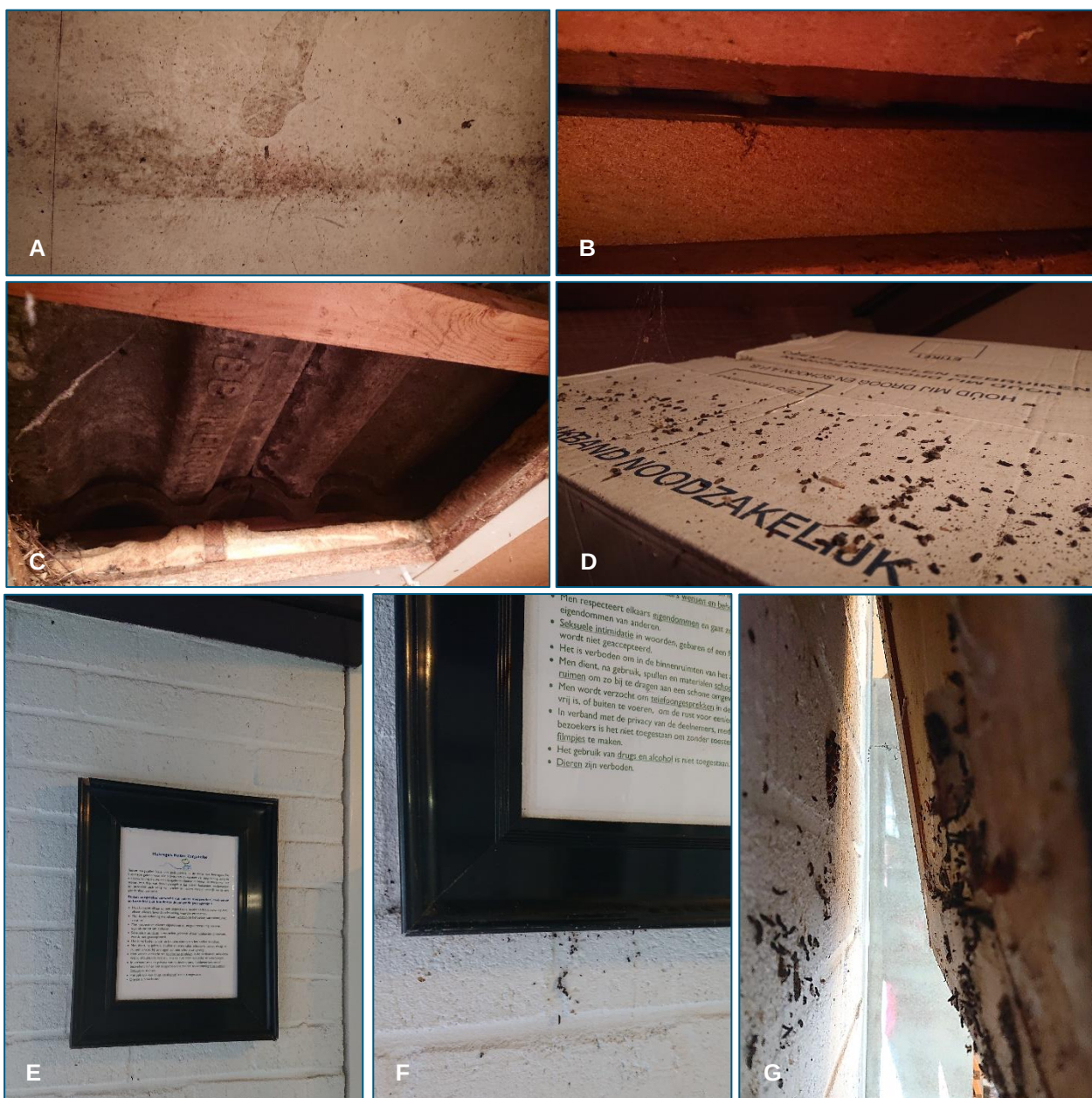
Van deze soorten hebben rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis verblijfplaatsen in bomen. In de paarperiode wordt door ruige dwergvleermuis daarentegen ook gebruikt gemaakt van gebouwen. De laatvlieger, meervleermuis en gewone dwergvleermuis, hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. De gewone dwergvleermuis wordt daarnaast in de paarperiode ook in bomen aangetroffen. De watervleermuizen en baardvleermuizen maken zowel van (ondergrondse) gebouwen als bomen gebruik.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in het plangebied, gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen. Daarin zijn geen geschikte inrottingsholten, loszittend schors of spechtengaten waargenomen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen in het plangebied wordt daarom niet verwacht. In het woonhuis zijn op zolder sporen van vleermuizen waargenomen (uitwerpselen, zie Figuur 4-1). Daarnaast zijn achter een opgehangen fotolijst naast de ingang van het zorgatelier duidelijk sporen van een of meerdere vleermuizen waargenomen. De zolder van het woonhuis en de spouwmuren van het zorgatelier zijn voor vleermuizen geschikt als verblijfplaats. Gezien de duidelijk verse sporen van vleermuizen, moet worden uitgegaan van een waarschijnlijke verblijfplaats van vleermuizen in zowel het woonhuis als het zorgatelier.

Vliegroute en foerageergebied

De beekloop van de Reusel ten westen van het plangebied en de bomen ten noorden en aan de randen van het plangebied, maken onderdeel uit van aaneengeschakelde, lijnvormige elementen. Vleermuizen kunnen deze lijnvormige elementen gebruiken als vaste vliegroute waarlangs de dieren zich in de richting van foerageergebied vliegen. Het plangebied zelf vormt daarnaast een voor vleermuizen potentieel geschikt foerageergebied in de vorm van de aanwezige bomenrijen, de kruidenrijke begroeiing en de aanwezige watergang en poel ten zuiden van het plangebied. Dit is echter niet essentieel vanwege de mogelijkheid om uit te wijken naar vergelijkbaar gebied met bomen en watergangen rondom het plangebied.

Figuur 4-1: weergave van de sporen van vleermuizen, van links naar rechts en van boven naar beneden is achtereenvolgens te zien A: (verse) keutels op de vloer van de zolder, duidelijk gecentreerd, onder de nok van het dak, B: omhoogkijkend in de nok een duidelijk voor vleermuizen geschikte kier, waar zij kunnen verblijven, C: een opening in de dakisolatie geeft direct zicht op de achterkant van de dakpannen, ook hier zijn voor vleermuizen geschikte verblijfsmogelijkheden aanwezig, D: keutels van vleermuizen op een onder de opening in foto C aanwezige verhuisdoos. Tot slot zijn in de foto's E, F en G de fotolijst bij de ingang van het zorgatelier weergegeven, met duidelijke sporen van aanwezigheid van vleermuizen zichtbaar.

Effectbeoordeling

Het woonhuis en zorgatelier is, op basis van de bevindingen van het verkennende veldonderzoek, in gebruik als verblijfplaats van vleermuizen. Indien de bebouwing van het woonhuis en zorgatelier wordt gesloopt, is het niet uitgesloten dat vleermuizen negatieve effecten ondervinden.

Gezien de bevindingen in het veld is te verwachten dat meerdere vleermuizen in de woning en nabij het zorgatelier verblijven (kolonie). Omdat op basis van een verkennend veldbezoek niet kan worden geconcludeerd of het om één of meerdere vleermuissoorten gaat en/of om welk type vaste rust- en/of verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaatsen) gaat, is een nader onderzoek noodzakelijk om de functie van het gebouw (woning en zorgatelier) vast te stellen. Het soortgerichte onderzoek dient conform de eisen uit het Vleermuizenprotocol uitgevoerd te worden.

De overige bebouwing (carport, opslagloods en extra hobbyruimte) zijn in potentie niet geschikt voor vleermuizen. Er worden geen verblijfplaatsen verwacht omdat deze bebouwingen of te open zijn, of vanwege het ontbreken van voor vleermuizen geschikte spouwmuren e.d.

De bomen in het plangebied worden niet gekapt, hoogstens wordt de achter de woning en zorgatelier liggende tuin omgevormd (naar natuur). De bomen in de tuin zijn niet groot genoeg en/of hebben geen potentieel voor vleermuizen geschikte holtes, spleten of kieren waarin zij kunnen verblijven. Het 'rooien' van de tuin leidt naar verwachting niet tot negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen. Vleermuizen maken daarnaast gebruik van de lijnvormige structuur om zich te oriënteren en/of te foerageren. Indien kap van bomenlanen plaatsvindt (de bomen langs de Reusel en/of de bomen langs de Buitenman), dient nader onderzoek de aanwezigheid van vleermuizen en het gebruik van het landschap door vleermuizen in beeld te brengen. Indien echter geen voor vleermuizen (potentieel) geschikte bomen gekapt worden, is nader soortgericht onderzoek niet noodzakelijk.

4.4 Broedvogels

Voorkomen

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende soorten broedvogels met zowel jaarrond als niet-jaarrond beschermde nesten. Soorten broedvogels met jaarrond beschermde nesten waarvan in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn, zijn huismus. Van de soort zijn in de omgeving 2 territoria bekend, namelijk bij het woonerf van de Buitenman 2 en bij de woning aan de Hogeweg 1, ten oosten van het plangebied. Tijdens het veldonderzoek is gelet op huismus, deze soort is in het plangebied niet waargenomen.

Vanuit het gesprek met de bewoonster van het woonhuis/zorgatelier is het voorkomen van ander vogelsoorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is bekend, te weten: buizerd, sperwer, torenvalk, steenuil en bosuil. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende broedvogels waargenomen: putter, zwarte kraai, houtduif en meerkooi. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd, maar de nesten van zwarte kraai kunnen worden uitgebouwd en gebruikt door soorten als de buizerd, boomvalk en sperwer. De nesten van deze soorten zijn wel jaarrond beschermd. Daarnaast is de zwarte kraai opgenomen als soort waarvan de nestplaats beschermd is als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5-soort).

Tijdens het veldbezoek is ook een overvliegende buizerd waargenomen. De bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van grote nesten (horsten), deze zijn niet waargenomen. De jonge bomen in en langs het plangebied zijn ongeschikt als broedlocatie voor boombroedende soorten als buizerd, havik, ransuil omdat deze nog te laag zijn en zodoende verstoringsgevoelig zijn. Er zijn ook verschillende grotere/hogere bomen in het plangebied aanwezig, welke wel geschikt kunnen zijn.

Daarnaast zijn voor meerdere (roof)vogels geschikte nestkasten in de bomen opgehangen, voor steenuilen, torenvalk en bosuil is een goede kast aanwezig. De torenvalk heeft hier gebroed, maar is (vermoedelijk) verplaatst naar de woning aan de Buitenman 2, ten oosten van het plangebied. Ook heeft de steenuil op de locatie 8 jaar gebroed, maar de laatste 3 jaar is deze niet meer gezien.

Een nest van sperwer wordt niet verwacht in het plangebied, de soort broedt in bossen, soms tuinen en parken, meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfopen landschappen. Jaarrond beschermde nesten van deze boombroedende soorten in het plangebied kunnen daarom voorhand worden uitgesloten. Een dergelijk voor sperwer geschikte broedbiotoop bevindt zich direct ten noordwesten van het plangebied. De sperwer jaagt wel regelmatig over de akkerlanden.

Tot slot komen er vele algemene broedvogels in en rondom het plangebied voor, o.a. boomkruiper, geelgors, grasmus, heggenmus, holenduif, houtduif, koolmees, merel, patrijs, pimpelmees, roodborst, vink en winterkoning.

Effectbeoordeling

Indien in de nestkasten wordt gebroed door vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, kunnen we de werkzaamheden leiden tot verstoring van deze nesten. De steenuil is sinds 3 jaar niet meer gezien in of bij de nestkast, het is daarom aan te nemen dat de kast niet (langer) deel uit maakt van een bezet territorium. Er treden naar verwachting geen negatieve effecten op steenuil op.

Tijdens het veldonderzoek is gelet op huismus, deze soort is in het plangebied niet waargenomen. De bebouwing kan in potentie geschikt zijn als nestlocatie, het heeft daarom de aanbeveling om gericht de aanwezigheid nader te onderzoeken om uit te sluiten dat negatieve effecten optreden.

Bosuil, torenvalk zwarte kraai, ekster, boomkruiper en koolmees zijn soorten van categorie 5 van de jaarrond beschermde nesten. Deze nesten zijn van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd. Voor de genoemde soorten is dit echter niet het geval.

Ongeacht de uitvoeringsperiode van de werkzaamheden kunnen broedende vogels aanwezig zijn in of rondom het plangebied. Een (wettelijke) vaste broedperiode bestaat namelijk niet; het risico op in gebruik zijnde nestplaatsen is het grootst in de periode half maart tot en met juli. De periode en duur van het broeden zijn afhankelijk van de vogelsoort en de weersomstandigheden. Broedende vogels worden met name verwacht aan de randen van de percelen en in de tuinen rondom de woningen in het plangebied en/of de bomen langs de wegen. Wanneer de werkzaamheden waarbij vegetatie en opgaande structuren en/of bomen verwijderd worden, buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, wordt geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb verwacht. Indien tijdens de uitvoering een in gebruik zijnde nestplaats wordt waargenomen, moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een ter zake kundige ecooloog worden geraadpleegd ten aanzien van de voortzetting van het werk.

4.5 Amfibieën

Voorkomen

Uit de NDFF is gebleken dat in de ruimere omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibiesoorten. Het betreft Alpenwatersalamander, bastaardkikker en gewone pad. Uit algemene verspreidingsgegevens blijkt dat het voorkomen van algemene amfibieën als bruine kikker niet uit te sluiten is. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën waargenomen. Op basis van het gesprek met de bewoonster van het woonhuis/zorgatelier is het voorkomen van amfibieën in het plangebied bekend, het is niet bekend om welke soort of soorten het gaat.

Alpenwatersalamander is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. De beekloop van de Reusel is hiervoor geschikt. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich in potentie een geschikte poel. Ze overwinteren op land. Hier is bijvoorbeeld ten westen van de Reusel potentieel geschikte mogelijkheden voor in het bos. Het voorkomen van Alpenwatersalamander in de Reusel en/of het plangebied is niet uitgesloten.

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van een groter leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën, zoals gewone pad en bruine kikker. Zij kunnen door de werkzaamheden verstoord en/of mogelijk gedood worden. Voor deze soorten geldt dat ze beschermd zijn onder de Wnb, maar dat ze door de provincie Noord-Brabant zijn vrijgesteld van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, en moeten optredende negatieve effecten zo veel als mogelijk voorkomen worden.

Effectbeoordeling

De verhardingen en de bebouwingen maken geen onderdeel uit van het leefgebied van amfibieën. Het is daardoor uitgesloten dat de sloop negatieve effecten heeft op beschermde amfibiesoorten.

De bomen in het plangebied worden niet gekapt, hoogstens wordt de achter de woning en zorgatelier liggende tuin omgevormd (naar natuur). Het 'rooien' van de tuin kan leiden tot negatieve effecten ten aanzien van voorkomende amfibieën op het terrein. Voor deze soorten, met uitzondering van de Alpenwatersalamander, geldt dat ze beschermd zijn onder de Wnb, maar dat ze door de provincie Noord-Brabant zijn vrijgesteld van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, en moeten optredende negatieve effecten zo veel als mogelijk voorkomen worden.

Voor Alpenwatersalamander geldt in provincie Noord-Brabant geen vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen. Negatieve effecten op de Alpenwatersalamander zijn niet te verwachten, indien niet gewerkt wordt in of aan de beekloop van de Reusel, de oevers en de aanwezige poel ten zuiden van het plangebied. Daarnaast dienen de werkzaamheden in de tuin om deze om te vormen naar natuur buiten de winterperiode (globaal van eind oktober tot januari, met uitloop naar maart) van deze soort te worden uitgevoerd, om zo negatieve effecten en een overtreding van de verbodsbepalingen op voorhand uit te sluiten. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied weer beschikbaar voor amfibieën. Belangrijke voorwaarde is dat de opgaande structuren in het plangebied, welke schuilgelegenheid bieden, zo veel als mogelijk behouden blijven. Dit is ook van toepassing voor de opgaande structuren ten zuiden van de woning, welke buiten het plangebied vallen.

4.6 Reptielen

Voorkomen

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de nabije omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van reptielen. Reptielen hebben voldoende oppervlakte nodig met afwisseling in structuur en aanwezigheid van kale, zanderige plekken en anderzijds voldoende dekking in de winter. Het plangebied ligt buiten de algemene verspreiding van reptielsoorten. Het voorkomen is redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling

Geschikt leefgebied voor reptielensoorten is afwezig in het plangebied. Daarnaast is het plangebied gelegen buiten de bekende algemene verspreiding van beschermde reptielen. Het is hierdoor uitgesloten dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op beschermde reptielen.

4.7 Vissen

Voorkomen

De NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde vissoorten binnen of in de omgeving van het plangebied. Er is in Nederland maar een beperkt aantal vissoorten beschermd. Deze zijn afhankelijk van specifieke habitats als grote rivieren, stenige en stromende beekjes of verlandende sloten. Dergelijk habitats zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde vissen is niet te verwachten.

Effectenbeoordeling

Het plangebied en de directe omgeving daarvan voorziet op grond van de geraadpleegde verspreidingsgegevens en de aanwezige habitats niet in geschikt leefgebied van beschermde vissen. Er worden in het kader van deze bestemmingswijziging geen graafwerkzaamheden aan de beekloop van de Reusel uitgevoerd. Het is uitgesloten dat negatieve effecten op beschermde vissen optreden. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.8 Ongewervelden

Voorkomen

Uit de NDFF is gebleken dat meerdere waarnemingen van beschermde ongewervelden binnen of in de omgeving van het plangebied zijn gedaan. Het betreft bosbeekjuffer. Op basis van de aanwezige biotopen in de nabijheid van het plangebied wordt het voorkomen van strenger beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden verder uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Het plangebied en de directe omgeving daarvan voorziet op grond van de geraadpleegde verspreidingsgegevens en de aanwezige habitats in een voor bosbeekjuffer geschikte biotoop. De voorgenomen werkzaamheden betreffen het slopen van de bebouwingen en mogelijk het ontruimen van de achtertuinen behorende bij het woonhuis en zorgatelier. Bosbeekjuffer is een mobiele soort, welke voor de voortplanting gebonden is aan oppervlaktewateren. Het planvoornemen heeft geen betrekking op oppervlaktewateren, het is daardoor uitgesloten dat negatieve effecten optreden. Het uitvoeren van een nader onderzoek als ook het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Het onderstaande overzicht geeft weer welke beschermde soorten (mogelijk) kunnen voorkomen in het plangebied op basis van hun algemeen bekende verspreidingsgegevens en/of aanwezige biotopen (Tabel 4-1). Voor de mogelijk voorkomende beschermde soort(groep)en is aangegeven of negatieve effecten vanuit het voorkomen kunnen optreden of op voorhand zijn uit te sluiten. Indien effecten kunnen optreden is aangegeven of dit kan leiden tot overtreding van een verbodsbepaling. Tot slot is onder het kopje vervolgstappen aangegeven of deze effecten (en overtreding) voorkomen kunnen worden door het treffen van voorzorgsmaatregelen, of dat er nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is.

Tabel 4-1: samenvatting van het mogelijke voorkomen de soorten/soortgroepen en de mogelijk optredende effecten op beschermde soorten in het plangebied, in de laatste kolom zijn de te nemen vervolgstappen weergegeven.

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Effectbeoordeling	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
Vaatplanten	Drijvende waterweegbree komt voor in de Reusel	Er vinden geen werkzaamheden aan de beekloop en/of oevers van de Reusel plaats, het optreden van negatieve effecten is uitgesloten	Overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde vaatplanten is uitgesloten	Geen, er is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk
Grondgebonden zoogdiersoorten	Bunzing, eekhoorn, kleine marterachtigen	Er vinden werkzaamheden plaats in een geschikt leefgebied; dit betreft niet essentieel leefgebied, er zijn vele geschikte uitwijkmogelijkheden aanwezig, er worden geen verblijfplaatsen verwacht	Nee, mits de opgaande structuren ten zuiden van de tuin achter het woonhuis en zorgatelier worden behouden	Indien werkzaamheden worden voorzien aan opgaande structuren, dienen zij nader beoordeeld te worden op de geschiktheid als vaste verblijfplaats van kleine marterachtigen
	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten als egel, konijn, mogelijk ook vos en muizen	Aanwezige grondgebonden zoogdiersoorten kunnen mogelijk verstoord en/of mogelijk gedood worden	Mogelijk, er geldt echter een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen, het aanvragen van een ontheffing is daarom niet noodzakelijk	Houd bij de uitvoering van de werkzaamheden, met name wanneer in de groene structuren gewerkt wordt, rekening met de geldende zorgplicht (art. 1.11)
Vleermuizen	Vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en/of gewone grootovleermuis in de te slopen bebouwing	Indien de woning en het zorgatelier worden gesloopt, leidt dit tot negatieve effecten op verblijfplaatsen (vernietiging) en mogelijk tot het doden en/of verwonden als geen maatregelen worden genomen; er worden geen voor vleermuizen geschikte bomen gekapt	Mogelijk, er is nader onderzoek nodig om na te gaan om welke soorten het gaat en om hoeveel individuen het gaat. Indien aanwezig leidt de sloop tot overtreding van art.3.5, lid 1 en art. 3.5, lid 4	Voer in de winter nog een controle uit van de zolder met de inspectiecamera, en herhaal dit in het voorjaar (april) Uitvoeren van een onderzoek cf. Vleermuizenprotocol
	Foerageergebied en vaste vliegroutes van vleermuizen	De ontwikkeling leidt niet tot significant negatieve effecten potentieel aanwezig foerageergebied en/of vaste vliegroutes van vleermuizen	Nee, met de voorwaarde dat geen gebruik gemaakt wordt van inzet van verlichting gedurende de nacht in de actieve periode van vleermuizen en dat geen bomen langs de Reusel en/ in het noordelijke	Er hoeft geen nader onderzoek plaats te vinden naar foerageergebied en/of vliegroutes

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Effectbeoordeling	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
			deel van het plangebied worden gekapt	
Jaarrond beschermde nesten	Gebouwbewonend: huismus	Op basis van het veldonderzoek kan niet worden uitgesloten dat huismus nesten heeft in de te slopen woning	Mogelijk, er is nader onderzoek nodig om uit te sluiten dat nesten van huismus aanwezig zijn	Uitvoeren van nader onderzoek volgens voorschriften uit het Kennisdocument Huismus
	Boombewonend: buizerd, sperwer	Het is mogelijk dat boom-bewonende vogelsoorten in of nabij het plangebied broeden, het uitvoeren van werkzaamheden kan leiden tot verstoring van in gebruik zijnde nesten	Nee, mits buiten het algemene broedseizoen wordt gewerkt, is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen of een risico daarop	Er is geen nader onderzoek naar het voorkomen van vogels, er dient wel buiten het broedseizoen gewerkt te worden om verstoring te voorkomen
	Categorie 5-soorten: o.a. bosuil en torenvalk	Vogels van categorie 5 kunnen aanwezig zijn, echter zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die een jaarronde bescherming van de aanwezige nesten rechtvaardigen	Nee, mits buiten het algemene broedseizoen wordt gewerkt, is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen of een risico daarop	Er is geen nader onderzoek naar het voorkomen van vogels, er dient wel buiten het broedseizoen gewerkt te worden om verstoring te voorkomen
Algemene broedvogels	Algemene soorten als: ekster, zwarte kraai, houtduif, merel, fuut en meerkoet	Wanneer de werkzaamheden waarbij vegetatie en opgaande structuren en/of bomen verwijderd worden, buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, wordt geen verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen verwacht	Nee, mits buiten het broedseizoen gewerkt wordt is een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb niet te verwachten	Geen, er is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk
Vissen	Het voorkomen van beschermde vissen is uitgesloten	Vanwege afwezigheid van beschermde vissen, is het uitgesloten dat de ontwikkeling leidt tot negatieve effecten	Nee, het is uitgesloten dat de voorgenomen ingreep leidt tot een overtreding	Geen, er is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk
Amfibieën	Alpenwater-salamander	Negatieve effecten op de Alpenwatersalamander zijn niet te verwachten, indien niet gewerkt wordt in of aan de beekloop van de Reusel, de oevers en de aanwezige poel ten zuiden van het plangebied	Nee, mits niet gewerkt wordt in of aan de beekloop van de Reusel, de oevers en de aanwezige poel ten zuiden van het woonhuis	Advies is om de werkzaamheden ten zuiden van de tuin buiten de winterperiode (globaal van eind oktober tot januari, met uitloop naar maart) uit te voeren, om zo negatieve effecten en een overtreding van de verbodsbepalingen op voorhand uit te sluiten
	Algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker en gewone pad	Het plangebied kan onderdeel uitmaken van een groter leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën,	Mogelijk, er geldt echter een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen, het	Houd bij de uitvoering van de werkzaamheden, met name wanneer in de groene structuren

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Effectbeoordeling	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
		zoals gewone pad en bruine kikker; zij kunnen door de werkzaamheden verstoord en/of mogelijk gedood worden	aanvragen van een ontheffing is daarom niet noodzakelijk	gewerkt wordt, rekening met de geldende zorgplicht (art. 1.11)
Reptielen	Het voorkomen van reptielen is uitgesloten	Vanwege afwezigheid van reptielen, is het uitgesloten dat de ontwikkeling leidt tot negatieve effecten	Nee, het is uitgesloten dat de voorgenomen ingreep leidt tot een overtreding	Geen, er is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk
Ongewervelde diersoorten	Bosbeekjuffer	Het planvoornemen heeft geen betrekking op oppervlaktewateren, het is daardoor uitgesloten dat negatieve effecten optreden	Nee, mits niet aan oppervlaktewateren (de Reusel en de poel ten zuiden van het woonhuis) wordt gewerkt	Het uitvoeren van een nader onderzoek als ook het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk

5 Conclusie en advies

5.1 Conclusie

Het plangebied wordt bestemd als 'Natuur' en opnieuw ingericht. Dit houdt hoofdzakelijk in dat de in het plangebied aanwezige woonhuis, zorgatelier, carport en de twee bijgebouwen in de toekomst worden gesloopt. Het slopen van het woonhuis en zorgatelier is gepland in het voorjaar van 2021, van de overige bebouwingen is de planning nog niet bekend. Binnen de bestemming zullen geen bouwwerken zijn toegestaan. Na de sloop wordt het terrein ingericht als natuurgebied. Er vinden geen graafwerkzaamheden aan de oevers van de Reusel plaats in het kader van deze bestemmingswijziging. De werkzaamheden die in het kader van beekherstel de Reusel worden uitgevoerd zijn eerder beoordeeld. De bomen aan de Buitenman en langs de Reusel worden niet gekapt. Mogelijk wordt wel de aanwezige tuin omgevormd naar grasland/natuurgebied. De vijver zal worden geschoond. Ten behoeve van de het voornemen is door RHDHV een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd, voor het onderdeel Soortbescherming. Het plangebied kon tijdens het onderzoek goed onderzocht worden, daarnaast hebben meerdere onderzoeken plaatsgevonden, waaronder een vleermuizenonderzoek.

Uit deze quickscan komt het volgende naar voren:

- Beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdiersoorten, vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen, jaarrond beschermde nesten van vogels, algemene broedvogels, amfibieën en ongewervelde diersoorten komen voor of kunnen op basis van de aanwezige habitat niet worden uitgesloten.
- Beschermde vissen en reptielen komen niet voor of kunnen op basis van de aanwezige habitat worden uitgesloten. Het is daardoor voor deze soortgroepen uitgesloten dat negatieve effecten optreden.
- Voor beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdiersoorten, jaarrond beschermde nesten van boombroedende vogels, amfibieën en ongewervelde diersoorten geldt dat:
 - Negatieve effecten te voorkomen zijn door niet te werken in de beekloop van de Reusel en/of aan de oevers, de aanwezige opgaande structuren zo veel als mogelijk behouden en de poel ten zuiden van het plangebied in zijn geheel te behouden. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de broedperiode van vogels en de winterperiode van Alpenwatersalamander.
 - Indien de uitvoering van de werkzaamheden hier op wordt aangepast, treden geen (significant) negatieve effecten op en hoeft geen nader onderzoek en/of een ontheffing voor overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.
 - Er kunnen algemene grondgebonden zoogdiersoorten en algemene amfibieën in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. Wel is te allen tijde de algemene zorgplicht (artikel 1.11) van toepassing.
- Voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van gebouwbroedende vogels (huismus) geldt dat:
 - Nader onderzoek naar het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen en van huismus noodzakelijk is om na te gaan wat de functie van het gebouw (woninghuis en zorgatelier) is voor beschermde soorten en of sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen.
 - Gezien de aanwezige sporen van vleermuizen (soort en aantal onbekend), is de voorgenomen planning om de woning in het voorjaar van 2021 te slopen niet haalbaar.
- Voor algemene broedvogels geldt ten slotte dat zij in het plangebied tot broeden kunnen komen. Globaal gesproken loopt de broedperiode van half maart tot half juni, dit is afhankelijk van de klimatologische omstandigheden. Ten aanzien van broedende vogels zijn in het kader van de Wnb geen overtredingen van verbodsbepalingen te verwachten mits:
 - buiten het broedseizoen wordt gewerkt (periode van augustus tot 15 maart) of;
 - voor het broedseizoen wordt begonnen zodat broedvogels tijdig een andere broedlocatie kunnen kiezen en zo niet verstoord worden.

5.2 Vervolgstappen

Nader onderzoek

Voor vleermuizen en huismussen is een nader onderzoek bij de woning en het zorgatelier noodzakelijk om na te gaan welke functie de bebouwing heeft voor deze soorten.

Vleermuizenonderzoek moet in specifieke perioden van het jaar uitgevoerd worden. Het onderzoek wordt conform de voorschriften van het vigerende Vleermuizenprotocol uitgevoerd. Globaal gesproken worden er minimaal 2 à 3 bezoeken in het voorjaar (periode van half april tot eind juni medio juli) en minimaal 2 bezoeken in het najaar (periode vanaf juli tot half oktober) uitgevoerd, waar de bezoeken vaak minimaal 20 tot 30 dagen uiteen liggen. Het onderzoek is noodzakelijk om uitsluitsel te geven over de aanwezige soorten, aantallen en verblijfsfuncties (kraam-, zomer-, paar- en/of winterverblijfplaats).

Onderzoek naar huismus dient plaats te vinden conform de voorschriften uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni) geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

Rekening houden met ontheffingsaanvraag voorafgaande de sloop van de woning en zorgatelier

Gezien de aanwezige sporen van vleermuizen, is het te verwachten dat verblijfplaatsen worden vastgesteld en dat een noodzakelijke ontheffingsaanvraag voorafgaande de sloop noodzakelijk is (omdat de impact van de sloop direct leidt tot het vernietigen van aanwezige verblijfplaatsen). Daarnaast dient het doden en/of verwonden van individuen uiteraard door het nemen van voorzorgs- en mitigerende maatregelen te worden voorkomen. Pas na afloop van het soortgerichte vervolgonderzoek, kan een ontheffingsaanvraag worden voorbereid. De reguliere doorlooptijd van een ontheffing bedraagt ca. 20 weken.

Conform voorschriften dienen verblijfsfuncties die worden vernietigen te worden gemitigeerd door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Niet alleen dienen dit voldoende verblijfplaatsen te zijn, ze dienen op aanwijzing van een ter zake kundige duurzaam geplaatst te worden, én vleermuizen hebben een voldoende gewenningstijd te krijgen om de kasten te kunnen ontdekken en te gebruiken, tot wel 6 maanden in het actieve seizoen. Door kasten al lopende het onderzoek op te hangen kan rekening gehouden worden met deze gewenningsperiode. Het is niet op voorhand met zekerheid aan te geven of het voldoende en passende maatregelen zijn, het is te adviseren om de onderzoeksresultaten van de voorjaarsbezoeken af te wachten.

Opstellen van een ecologisch werkprotocol en algemene zorgplicht

Het is mogelijk noodzakelijk om, wanneer de uitkomsten van de nodige nadere vervolgonderzoeken bekend zijn, een ecologisch werkprotocol op te stellen. In een ecologisch werkprotocol staat omschreven welke maatregelen getroffen moeten worden om negatieve effecten op beschermde flora en fauna tijdens werkzaamheden te voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen en/of te verzachten door het nemen van mitigerende maatregelen. De maatregelen worden, tezamen met de maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht, nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht (zie ook Bijlage met het juridisch kader). Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- Tijdens de werkzaamheden moet er gelet worden op de aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Bij het aantreffen van beschermde planten en dieren moet worden voorkomen dat deze worden gedood, verwond of onnodig worden aangetast.
- Er wordt één richting op gewerkt, zodat kleine (zoog)dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben.

Geraadpleegde bronnen

- Creemers, R., Delft van, J. (2009). Atlas de amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. RAVON. P. 87-279.
- NDFF. Nationale Databank Flora en Fauna. reeks van 1-1-2009 t/m 12-11-2020, geraadpleegd op 12 november 2020.
- RAVON (2020), algemene informatie over amfibieën en reptielen en verspreidingsgegevens via: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>.
- Verschillende verspreidingsatlassen soorten (amfibieën, reptielen) (<https://www.verspreidingsatlas.nl/>) Laatst geraadpleegd november 2020.
- Vogelbescherming (2020), informatie over verschillende soorten vogels, via: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels>
- Wet natuurbescherming (2020), via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>
- Zoogdiervereniging (2020), algemene informatie over de ecologie en verspreiding van grondgebonden zoogdiersoorten via: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>.

Bijlage 1

Beknopt kader natuurwet en regelgeving

De juridische kaders die volgen uit de Wnb en het beleid rond het NNN vormen het toetsingskader. Wat betreft de Wnb zijn de onderdelen Gebiedsbescherming (Hoofdstuk 2 van de wet), Soortenbescherming (Hoofdstuk 3 van de wet) van belang in het licht van de voorgenomen activiteit. Bescherming van houtopstanden (Hoofdstuk 4 van de wet) is niet van toepassing voor het projectvoornemen.

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt de drie voorheen gebruikte natuurwetten (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet) samen. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen. De uitwerking van de wet is vastgelegd in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming (Staatsblad, 2016).

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) een drietal hoofdstukken die relevant zijn voor voorliggend voornemen. Hoofdstuk 2 van de Wnb gaat over de Natura 2000-gebieden en hoofdstuk 3 over soorten en hoofdstuk 4 over houtopstanden. Omdat onderhavige rapportage ingaat op het onderdeel Soortbescherming van de Wnb, is alleen dit onderdeel van de wet onderstaande beknopt opgenomen.

Soortenbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van soorten, de mogelijkheid om ontheffing te verlenen en dergelijke. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). In de wet zijn in de bijlagen 160 soorten opgenomen, ten aanzien waarvan onder deze wet verbodsbepalingen zijn geformuleerd die ten gevolge van een plan of project niet overtreden mogen worden. Is een dergelijke overtreding toch onlosmakelijk verbonden met een voornemen, dient hiervoor een ontheffing te worden verkregen.

Er wordt onderscheid gemaakt in internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn art 3.1 en habitatrichtlijn in art 3.5) en nationaal beschermde soorten, ook wel overige soorten genoemd (in art 3.10). Internationaal beschermde soorten vallen onder het strengste beschermingsregime. Nationaal beschermde soorten genieten een minder strenge bescherming. Dit uit zich bijvoorbeeld in het feit dat voorwaardelijke opzettelijke versterking van nationaal beschermde soorten niet meer verboden is.

Voor nationaal beschermde soorten - ook wel: andere soorten - gelden de verbodsbepalingen op grond van art. 3.10 van de Wet natuurbescherming zoals vermeld in het ¹besluit Wnb van 11 oktober 2016.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen door middel van een verordening. De Provincie Noord-Brabant heeft de provinciale verordening en vrijstelling vastgesteld. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten.

Voorzorgs- en mitigerende maatregelen

Indien door voorzorgsmaatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven, waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de voorzorgsmaatregel zorgt dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort blijft behouden en de betreffende soort niet gedood, verwond of verstoord wordt.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2018-01-01>

Tabel 1: Soortenbescherming: overzicht verbodsartikelen Wet natuurbescherming voor flora en fauna.

HR: Habitatrichtlijn. VR: Vogelrichtlijn. N.v.t.: Niet van toepassing.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art. 3.1 lid 4 Het is verboden vogels opzettelijk te storen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 5 Opzettelijk storen is niet verboden indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

De voorzorgsmaatregelen worden als randvoorwaarde meegegeven aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is, dan dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de optredende effecten te verzachten. Omdat sprake is van het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen, moet een ontheffing worden aangevraagd. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Algemene zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving.

Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk worden voorkomen, en dat bij de inrichting aandacht wordt besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant”.

Wezenlijke invloed

Met de term 'wezenlijke invloed' wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort.

Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zelf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat voldoende uitwijk-mogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de huidige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen.

Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.